

TEN GELEIDE

Vorige jaargang werd afgesloten met een themanummer over Europa. Een internationale vraagstelling en een comparatieve analyse van de problemen in verschillende landen stond hierin centraal. In dit nummer wordt deze lijn verder getrokken. Twee bijdragen geven comparatieve informatie over Europese landen. Gebruik makend van het 'Europees Waardenonderzoek' bespreekt Karel Dobbelaere de mate van aanvaarding van geloofspunten en morele regels in een aantal Europese landen. Hij plaatst dit materiaal in een analyse van de ontwikkeling van de individuele godsdienstigheid in een samenleving die meer en meer wordt gedifferentieerd en geseculariseerd.

De bijdrage van Jan Rath, Kees Groenendijk en Rinus Penninx beperkt zich tot een vergelijking van drie landen, nl. België, Groot-Brittannië en Nederland. Zij onderzoeken voor deze drie, traditioneel christelijke landen de wetgeving en reglementering in verband met religieuze groeperingen en komen tot de conclusie dat het typische karakter van de wetgeving van elk van die landen leidt tot een verschillend ideologisch en juridisch positioneren van de Islam. Zij stellen daarenboven vast dat in deze landen zowel naar mogelijkheden wordt gezocht om de culturele eigenheid van de moslims een kans te geven, als naar instrumenten om ongewenst gedrag van hun kant te beperken.

De twee andere artikelen handelen, net als het vorige, over de problemen van de ontmoeting van meerdere culturen in eenzelfde ruimte. De bijdrage van Ann Carton is van methodologische aard. Zij vraagt zich af of het beeld dat wij hebben gekregen in een nationaal onderzoek over de houding van de Belgen tegenover migranten niet beïnvloed is door de houding van de interviewers zelf tegenover de migranten. Haar conclusie is dat de oudere, anomische respondenten meer dan de anderen gevoelig zijn voor de opinie van de interviewer.

Ook Geert Loosveldt stelt zich vragen over de houding van de Vlamingen tegenover de migranten, maar zijn aandacht gaat uitsluitend naar de Vlaamse jongeren. Het boeiende aan zijn analyse is dat hij materiaal uit verschillende onderzoeken neemt en zich afvraagt of deze houding nu veranderd is in een periode van één jaar. Hij bekijkt daarvoor de opinies ongeveer een half jaar voor de verkiezingen van 24 november 1991 en ongeveer zes maanden erna. Ofschoon men zou verwachten dat in die periode de houding tegenover de migranten zou kunnen gewijzigd zijn - rekening houdend met de geweldige verschuivingen in de verkiezingsresultaten van 24 november in vergelijking met de vorige - komt hij tot een andere conclusie.

Met deze bijdragen blijft het Tijdschrift die comparatieve werkwijze verderzetten en vestigt het de aandacht nogmaals op een belangrijk hedendaags, sociaal probleem.

J.C. Verhoeven
Hoofdredacteur